

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

In philosophiam natvralem prolegomena

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

IN PHILOSO PHIAMNA TVRALEM PROLEGO MENA

Cognita ea quae ceterarum omnia discipuli
narum & comparandarum instrumentum & co
paratarum. Sicut ornatum est scia mag
rationali; Nunc ceteris animis ad naturae p[ro]p[ri]e
latebras omni diligentia investigandas accedimus
eo ducere ac protectore q[ui] sicut om[n]is sapientia fons
est & origo ita hominum mentes eruditionibus
fidem ac scientiam velut hortos suos ananisi
nos sapientia fluminis irrigat ac fecundos reddit.
dit.

Utrum & qualis sit Scientia
p[ro]p[ri]a naturae
Quaestio prima

p^hta notionem ac definitionem uariā affe-
 ritur. Conimbr. in titio suorum commentariorum p^hysion.
 Font. & Metaph. c. 3. q. 3. sect. 2. & Deezig h^oo
 1° Inae p^hysilogia cap. 1. q. unguodi sit aliua
 de quam ex caa q. h^oer ad p^hilosophandū
 impulit rectis cognosca i^o p^h. Nam h^oer 2°
 h^o Metaph. c. 2. art. 1. h^oer capite p^hilosophia
 in ex admiratioe effectum quoru caa ignora
 bant. Si igr studiu fugienda caarum igno
 rationib exitant h^oer ad p^hilosophandū solit
 patet p^hta m^hil aliud ee quā caarum in
 uestigationem q. qua notione m^hil deserepat
 qua ex 1° Metaph. cap. 3°. h^oer 3° p^hta
 Conimbr. utq. p^hta e cognio rem ut sunt
 Quā eandem p^htae notioe q. p^htae amo,
 ren & studiu sapie uocitant. Sic accepta
 p^hta 1° ac g^oratim diuidi solet in r^oalem
 moralem & r^oalem q. diuisio apud veteres in
 Ethicos tum xpianos p^htae celeberrima est
 ang roen p^htae explicat Conimbr. sicut
 & illig q. p^htae cōtemplatiuis in p^hys.
 Metaph. & Mathematicam. De diuisioe scien
 tiaru uide q. dixim sub firm Logicis.

Definitio p^htae
 p^hilosophia

Diuisio p^htae

10 post. et tradita Minor probatur: Nam
 hō fcty agnoscat v.g. se corp. ēē dimissio
 le ga ē gtimu' nāy aatit' non pōe affy
 forma coharere ga ē pura potia de. Gegg,
 nosut effecty f' caar' nccias. probat' cor
 sega. Ega q' huc agnitio sit effectum p' caus
 manifestum est. Necessitates in illis respici
 p'bat: Voinz. Res aliter se habere aequit
 bi ē imutabilitat' ac nccitat'. In dicitis &
 fcty aliis fieri aequit q' de. Minor obsu
 ra ēē acim' si nisi q' qd' gtimu' aut pu
 ra potia sit ignorat. Maior p' se quoq'
 ē notissima. Neq' valet argta hoc res na
 turales s' corruptibiles & gnrabiles q' de illis
 no' ē fctā. Nam in primis q'dam Entia natura
 corruptioib' oī' exstia s' ut corpora caelestia.
 Deinde licet q' calorū ambitu gtimeat' in gta
 in incorruptibilia sicut n' s' in incorruptibilia
 in vti: Et hoc ē q' Atoles mult' loco citato sci
 entiam n' ēē corruptibilia f' se s' p' fctos.

probat' nccitatem
 respici' in g'p'ia.

Dequent' eandem ob
 reonem.

NB
 Duplex ē fcty p'p'
 p'p'ia f' p'p'ia ad Atoles
 p'p'ia.

p' cuius rei euidetiaz notandu' ē dicitam
 fcty f' p'p'ia q' p'p'ia acq'isi pōe p' ita
 ut vocula sctm' Accens afficiat voculaz

3
corruptibilem suam, sicut virtus & sensus est
quod sua est virtus & naturam absque conditionibus
sibi in duabus quibus sicut rem quae ultra sit quod de
rationum; quod non sit corruptibilis per accidens quod
sensu videtur, sicut in quibus sicut rem existunt
quod virtus & corruptibilis: Et sic sensus absque duoduo hic sensus est virtus.
hic verus est quod sua est non de virtutibus sepa
ratim sicut rem in virtutibus ut Plato voluit
sed de virtutibus ab extrinsecis esse in particularibus
ortibus & interitus consociis de sequentibus de
his quod sit sicut quae corruptibilia sit sicut accidens
& sicut aliud & particulare &c. 2do intelligitur per 2^oo:
propositio Aristotelis ita ut illud sicut accidens affinit
videtur est; Et tunc sumitur pro particularibus
& sensus est quod sua per accidens terminatur ad corrup
tibilem id est particularia quod per se corruptibilia
sunt de ideo absolute corruptibilia vocantur.
Et sic sensus non magis verus est: quod cum hic sensus est virtus.
sua per se de primo terminatur ad virtutem quod ut
sic in corruptibilia sit non separata sicut esse
in corruptibilibus sed quod virtus archetypum
invenit colligata sit cum sit manifestum
est verum esse ut scientia per accidens terminatur

rationem ad cognitionem eorum q̄ deo ut e' principium ^{quod p̄thannatis}
non creaturam' quoniam nihilissimā v.g. q̄ ^{est nihilissima non}
sit deo vniq̄ cui res creata oēs obsequium ^{est dicitur.}
debeant et id genus alia extra controuersum
e' apud oēs. Verum q̄ntz dicitur xpiana religio
ore multatis ad eiusdem fidei mysteria capi
enda multum ḡducat. Ita et hinc fide
xpi nondum illuminatis ut in proposito xpiano
nondum firmis impedimento sunt in eadē
primordij ad fidem xpiana' suscipienda' eo
q̄ q̄ illa supra cognitionem hinc rationem
credenda' proposita' gra' aiaz eē isti exiisti
nāriunt ex quo hanc secl' errores nati sūt.
Et hoc est ca' e' cur p̄th' nates a' Sax
thō' doctoribz nonnūq̄ reprehendantur: Et ab ^{quod p̄th' a' sa}
hac et p̄th' q̄ nihil summa ueritati a' deo ^{thō' doctoribz repre,}
reuelata se se apponderet p̄p̄t' cauendum ^{gendant.}
monuit. Quod aut p̄th' nāa lumine deū
cognoscentes eum non sicut deum gloriā
cārunt neque suis cogitationibz euancunt
ipsum' proprio a' p̄th' uitio gl'ig'it: Quia
rē etiam xpianos p̄th' p̄tissimos implos
eē gl'ig'it. Quod aut hinc p̄th' cognitionis

vides Deū & cognoscant & colant suūq; fine
 ultimū & sequantur id p̄cellentiſſimū fidei
 catholica. Vnde in acceptis referendū q̄ com
 pendio brevissimo nobis tradit. Divinam ac
 ſupernaturalem Dei cognitionem ad quā p̄ſtrata,
 naturalis tam quāq; evahere p̄ ſe ſola potest.
 Eſſe autē p̄ſtrati naturam ſuam theoreticam ſeu ſpe
 culativā ē vni quōq; p̄ſtratorum ſentia imprimis
 uō Dei facticorū principis tam alijs locis tam
 nō p̄ Metaph. textu 1. ubi Compa inter practi
 ca & ſpeculativa ſuā diſtinctione ſpeculati
 va ſubſecit in Metaph. p̄ſtrata & Mathematic.
 Et q̄ p̄ſtrata ſit ſpeculativa probat illic ex nā
 ſpeculativa ſua: Scia n. practica & p̄ſtrata
 differunt ſine: nōq; practica ē p̄ opus ſpe
 culativa ſolummodo p̄ veritatem & contemplandam:
 ſ; p̄ſtrata nō ordinatē ad opus ſ; in veritate
 contemplatōe augetur q̄ ē ſpeculativa. Minorē
 probat ſtiter q̄ rerū naturam principia nō ſt
 in nobis atq; adeo nō a nobis opabilia ſ; in
 ipſiſmet rebus: principia uō rerū artificiu
 ſarū & moratu ſunt in nobis atq; adeo ſunt
 a nobis opabilia & ſequenter earū ſcientia
 ſunt

Compend. ex Arte
 p̄ſtrata & ſcientiam
 ſpeculativam.

Quomodo differunt pra
 ctica & ſpeculativa
 ſcientia.

sunt practica. Si dicat naturā suā inclinat obediō. 5
ad amorē dei q̄ ē practica. Cōfesa clara ē q̄ a,
mor alio q̄dam est sine op̄g animi n̄rj. Aut p̄co,
bah ex primo d. t̄ bona contra gentes et q̄
on additarū rem it̄gentia nōtēn humanā
ad n̄rō divina p̄t̄tudinē prop̄ig euehit. Simili
tudo aut ut 3tio arguorū moralū et ab̄erit
p̄t̄g magna ē amoris p̄t̄tutix. Accedit q̄
et n̄rō uniuersa scrutator ille quāvisimū
Salomō lib. Sapie c. 7. testēh sapia b̄s̄ius p̄r,
multot in dei amicitiam reuelat fuisse. Re Solutio.
spondet p̄t̄tūam naturā inclinare ad amorē
dei ut item ad uoluptatē honorūq̄ despiciē
tiam s̄ 2o practica. N̄ q̄ ipsa suā p̄t̄m n̄r
tutam suā ac rōem sacralificā op̄g aliq̄
respiciat adeoq̄ ad illud op̄g ab̄erit p̄t̄tū
dirigat legēq̄ op̄andi ac normas p̄seruat.
s̄ tum eo dictam p̄t̄tudinē d̄ congruētū
tum q̄a divina bonitas in rebus creatis elu
cent a p̄t̄to cognoscit̄, cognita amat̄, & iū
nium rem fucata uantat ab eodem dep̄hē
dit̄ dep̄hēsa contemnit̄. Nequaq̄ q̄ salū ē
ad rōem suā practica ut mediante cognitione us
tutab̄ exiteh ad rem quāpiam amōdā, aliq̄

cogno Speculativa de nra auri aut de nra
 cuiusq; rei delectabilis ac p̄tio se practica
 cet q̄ oio falsu' e. Sed requit ut ipsa sua
 de re opabili & nō quoq; opabili id est
 q̄ se immediate atq; ex nra propria do
 ceat opari q̄ physica non faub. Unde nihil
 quoq; interest q̄ illam conuelli sunt & aliud
 fuit theoreticis honoris & pecunia gra qua
 rant: Sicm. n. si nō fidum fuit sunt
 Vide plura de his apud combr. q̄t. 3. q̄ con
 ali art id est q̄ ibidem alia quoq; arguta pro
 ponunt & solunt.

Lego Combr.

De Māa & obiecto p̄tio nra Quastio 2da

De p̄tio nra obiecto magna q̄ fuit inter
 Magna de obiecto magno p̄tio p̄conersia à q̄b; acce' oio dis
 crepantes opinioes ex cogitata fuerūt ut
 m̄tio + q̄ p̄tio p̄conersia memorat Combr.
 q̄ q̄b; t̄ q̄ corp̄ mobile Ent nra & Ent mo
 bile pro māa p̄conersia p̄ca ceteris nominati
 ones hnt; q̄b; t̄ ipsib; si t̄ acce' gneret

6

De ipsa re nihil potest contrarietas ac dissidij reli-
quum foret. Atque n^o quam huc de re certig^o ^{Verabula Mobi}
ipiam statuanq^o notandum diligenter est. ^{te rphit pacific}
tum hoc Mobile rphit^o accipi a p^ostis p^ont sig^o 1°.
nificat aptitudinem ad actum q^o proprietat^o q^o daz
est Entis nature. 2do ut sciat principiu^o a quo 2do
entis aptitudo profluit. 3° nam & forma sub-
stantialem q^o principia. It motu lato accepto eig
noie ut sex illas spes quas Arist^o in p^odicant^o
tib^o cap^o a speciebus motu rcc^o sunt complexib^o.
2do Notand^o diligenter e^o discrimin^o inter huc
tria Nam^o Entis nature & Entis s^ont Nam^o ^{Nota b^o h^o d^o d^o f}
Nam^o e^o tam^o nam^o qua^o forma q^o ut diximus s^ont. ^{crimen. 2°}
principia motu naturalis. Entis nature e^o huc nam^o ^{2^o d^o Entis nature}
naturam & suppositum q^o ex nam^o & forma constituit. ^{Quid r^ont d^o d^o}
Entis s^ont nam^o e^o motu ipse & passiones nam^o ^{naturam.}
naturales ut ferri sursu^o Deorsum calescere frige-
facere &c.
Hic duob^o animadvertend^o e^o prima conclusio. Obiectu^o Nature
Obiectum nature p^ostis nature e^o corpus id^ont^o
q^o e^o d^o p^odicamento substantia ut ta^o celestia qua^o
substantia corpora complexib^o. Haec conclu-
sio difficultat^o no^o e^o nisi apud eos q^o corpus
physicum Metaphysicum & Materialium a se.

in iis non secum re nequeunt, qd legendi sunt
Combinatōnes qd. de subiecto physica, ut p.
Peregrin lib 2. p. 3.

obiectū forte eundem oculis et da. obiectū forte quod physiologia
est corpus aate seu corpus mobile seu corpus qua,
terg ut in se ipso aate q motu & giebū pūm;
pūm defim. Ita sentit Zaba. in lib. de
gstitutione pūa aate et. peregrin lib 2. c. 3 &
probat hoc obiectū. probat illud est obiectū ahenū suū
aate qūm p se trahant in illa scia qd ut pūm,
a pūa ut pūa ut pūa. Haec n. tū qū
in obiecto suo oī scia. p oīmodi ē corpus
aate seu mobile. q. ipsum ē obiectum. pū
Minor. Nam Materia & forma de qd in
2 de phys. qd pūa pūa corpus mobile
Quantitas, Motu 2o qū tūm de qd in
sequenti libris phys. qd pūa corpus aate,
lib. Deniq. calidū elementa nīpā aate,
lia pūa de qd in varijs physiologia
libris sunt pūa corpus mobile. q. corpus
aate seu mobile est obiectum. Haec sentia
a pūa aut veritate pūa q in principio pūa aate,
a pūa suū aatem nō pūa in corpus aate,
pūa pūa & affectiōib. A pūa n. nō aate corpus

Haec sentia nīpā
aate pūa
aate

ut nate sua obiectu. Quod aut sit cor,
qz quatenus mobile seu nate qz ex principio
2di phys ubi absent res nates Distingui
ab artificialibz qz seant p se principium
Motz, ea n° tm p Aans. Ex quo satis
manifestu e' nobilitatez ee forma de mo,
du quoda corpib atqz adeo forma de mo
du obiecti. patet ex veritatibz sing sententia
ex g ditionibz obiecti qz p'olog. in logicis
explicatis. Praterca n° et p'dicatu corpz
nate De orbz in physica ostentib ut in re,
Ato ut in obliquo.

Quod Corpz sit obiectu
qz quatenus natura
le seu mobile ad e.

Veru quo hac sententia meli' intelligat' proponenda e'
sententia d' thoma qz licet in p'cedentibz lib. De celo Sententia d' thoma.
obiectu ponat corpz mobile in p'cedentibz lib. phys
coru lib. Subiectu ee sub mobile de no corpz
qua sententia ex parte tuent' r' d' sinistra d' in lib
Janellz q. 1. sup 10 phys. camqz sic probant:
Subiectum sua non p't demonstrari: s' p' d' obiectu pa.
6. phys. textu 32. d' monstrat corpz mobile
q' corpz mobile n° est obiectu. 2do illud obiectu d' d' a.
e' obiectu sua q' e' subiectu p'cipua passio
nib q' d' illo subiecto demonstrat' e' s' d'

m. phys. Ess e' subiectu' p'pna passionis
nempe Motus q' Ent & ac' corp' mobile est
obiectu' p'pna Minor inde nota e' q' in 3.
phys. Motus p' Ent n' aut p' corp' p'pna.
Sic corp' mobile n' comprehendit oia q' moue'
tur. q' non p' ee' subiectum p' b'at' fl'at'
q' multa sunt mobilia q' non s'nt corpa
ut n'ra' Quantitat' qualitat' &c. q' p'pna
dum' p' motum; oia t' b'at' s'nt Entia; q'
Ent & non corp' mobile e' phys' obiectu'.
Sed t' s'nt omnia res ita s'nt p'pna.
Aut sumit h'c sentia Ent mobile ut lat'q'
p'at' qua' corp' aut ut aqu' late. Si h'c
ultimo tunc uerbo ad e' recipia n' n'ra' d'ic'it
sa si p'pna tunc a' uerbo aberrat q' p' b'at'.
Quia illud solummodo mobile d' q' t' in
se p'pna mot' p'pna nempe n'ra'.
nihil q' sit corp' t'q' com'ng' t' n' se p'pna
cipu' phys' mot' q' nihil q' sit corp'
com'ng' recte d' mobile & q' sequit' n' p' ee'
subiectu' phys'ca. Sed aut' licet corp' solum
sit mobile subiectu' n'ra' t' quaten' e'
p'pna quasi radix mot' recte d' p'pna mo-
bile fundamentale & forma' s'nt illa

obiectu' p'pna.

de
N'ra' h'c sentia
n' d'ic'it.

de sentia.

sit accidentis sine substantialis esse dicitur per mo-
 bile terminatur quatenus terminus est motus.
 Sed hoc est abuti hominibus: Nam mobile ex pri-
 ma sua inpositione non dicitur nisi id quod est subiectum
 in ditione motus & quod est materia & forma ut
 recte notat Zab. in proleg. phys. et Metaph.
 et se non movet siquidem id quod movetur est actu
 ut inquit Arter in 1° phys. Sed movetur passiva
 quatenus est pars corporis quod se movet. Mul-
 to magis recte dicitur forma mobilis: Nam ter-
 minare motum non est moveri immo terminus ad-
 veniente cessat motus. Solum igitur corpus proprie
 moveri & mobile dicitur. Neg illud omnino
 est ex hac sententia consequens esse quod quodammodo
 sic considerata sit species entis mobilis quod
 nulla habebit ens mobile principia nullas
 passiones quod est absurdum. praeterea si forma
 dicitur recte mobilis: dicitur Logica quod est forma per motum loca-
 lem accipitur recte dicitur mobilis. At hoc negat
 Arter et per se ubi ex instituto docet locum esse
 immobilem.
 Ad hoc et Aristoteli in 1° phys. respondet negando quod
 non in 6° lib. 1° phys. in offendit mobile esse
 impossibile: Non est autem idem esse impossibile et

Quod quod est mobile.

Movetur passiva
movetur.

Movetur forma non esse
in se mobilis.

Respondet ad Aristoteli
in 1° phys.

esse corpus. Nam terra & suspensio ex natura sua
sunt in se mobilia nec sunt corpora. Demum non est
idem esse mobile esse corpus & dari corpus mobile.
hoc enim est notissimum illud nequaquam cum
alij negarint ut Scotus & existimant Angeli
hoc vere philosophice mobiles esse & tamen non sunt corpora.
Hoc secundum non demonstratur ab Aristotele sed solum
primum. Ad extremum tamen demonstraret Aristoteles
corpus mobile dari non sequebatur & volunt quod
in se ipsum id seipsum non ut philosophus per Metaphysicam
tamen per se non in se suscepta; quo pacto
neque Aristoteles negat id fieri dicit neque est a philosopho
Sophorum consuetudine aliam demonstrare eius
scientiam in qua versantur subiectum esse: Dicit
in Metaphysicis sit tamen superiorum artificum
quod principia sic & obiecta scientiarum pro
bare non tamen obstat hoc quo minus unusquisque
et artifex suum obiectum scit attendat si
Respondet ad 2^{am}. in dubium vocat. Ad 2^{am} respondeo
in definitione notum auctori non late ut est transcendit
sed scilicet ut idem est quod corpus perinde ac si dixisset
istud Aristoteles Metaphysicis est autem corpus quod est in potentia.
Respondet ad 3^{am}. Ad 3^{am} facit solutio ex dictis negans.

namque ut forma est mobilis in non hanc principium
rebus sunt insensibiles non recte de insensibilibus.

Conclusio 3^{ia} Obiectum forte quo physicos ^{Quodnam sit obiectum}
est abstractio a materia sensibili sicut non aut a
materia virtute probatur: quia physica ex proprio actu
conceptu est doctrina de rebus materialibus sicut pro
pria namque a mathematica & metaphysica disti-
cta. & obiectum forte quo ab illis distinctum
est. Hoc est omnino per se probatur: Nam
ad obiectum forte quod distinctum continetur sicut
cum eorum indissolubili connexionem est non fortiter
obiectum ut obiectum est distincta. Ex quo in,
intelligimus atque scientificos physicos includere in
sua consideratione namque sensibilem & motum appen-
dentes a tali materia in virtute non aut in se igitur ac
proinde obiectum eius forte quod recte est sit
res apta cognosci a nobis hoc modo a materia & mo-
tu abstractis.

Quem ordinem habeat physica
cum alijs scientijs
Comparata

Quaestio 3^{ia}

Quem tum doctrina tum materia ordinem habeat
physica naturae cum alijs suis quantum habet est

copiose ac perinde explicat huius animo: pica
nio suo in p. 25. q. 3. quoru doctrinae q. format
transmissio rem hanc sic expedim.

Quaestio p. 25. q. 3. ab
causa.

Quaestio p. 25. q. 3.

Quaestio p. 25. q. 3.

Quaestio p. 25. q. 3.

Quaestio p. 25. q. 3.

Ordine doctrinae ex omnibus disciplinis p. locus est
ad discenda Logica; quippe in ipsa modo sit ac m
primum tum quamcumque aliarum scientiarum compa
randarum. De loco Mathematica: patet ex
6to Ethicorum ubi ait Atles pueros p. ee
Mathematicos n. aut p. 25. q. 3. huius longam
rem experientiam requirit qua pueri careant; Ma
thematica u. p. 25. q. 3. requirit bona imaginatio
ne qua pueri valent. 3tium Libi locum
uendicat p. 25. q. 3. Atm p. 25. q. 3. moralis
tum q. iudicio longo maiori ac p. 25. q. 3. p. 25. q. 3.
op. est in moribus formandis familia regenda
& rebus instituentia & c. qua in rem naturis
investigantibus: tum u. m. p. 25. q. 3. multa ex
ana fontibus p. 25. q. 3. ueritatibus contemplare
ad moralem disciplinam ueris petenda sunt.
Quo n. qua u. curam q. p. 25. q. 3. p. 25. q. 3.
genus nisi eiq. naturae agitatae ac p. 25. q. 3. la
beant. Metaphysica demum ordine doctrinae

Sciatur omnium postrema esse ut ex ipsa ea. Doctri-
na ordinis ratione. Sicut et spiritus qui postulat ut
quod sua res modo abstractas de a sensum que
tandem remotas quod fuerit ea postremo loco addi-
cat. Vide tot. c. 3. prolog. de com. art. 1. cor,
infere 2. & 3. q. ordinem quoque dignitatis inter phy-
sica reliqua per se ita solide ac dimidi-
more suo explanat. Sufficit ut videat quod de
eisdem disputare uelle.

Quod ad ordinem partium per se rationis inter ipsas parti-
res per se ita confitui. Ea que a natura per se
quod fuerit aut uideri modo de non sunt unum
sunt duo uacui & infiniti, aut eorum sunt
rebus omnibus rationibus. Quod unum aut comunit' sunt
rebus omnibus rationibus aut sunt eorum principia aut prin-
cipia annexa aut a principijs orta. Si principia
ut sunt mixta ut extrinseca; extrinseca non
sunt & forma et quod in se de de phys. extrin-
seca quod notat v.g. et quo in 2° phys. Si
aut sunt principijs annexa aut e Motu aut loci
aut tempore aut continuo. De motu in 3° phys.
De spetibus eius in 5°. De loco & tempore in 4°.
De continuo in 6° & 7°. Quod si non sunt ex
principijs orta tunc aut sunt simplicia aut
mixta: simplicia sunt calum & elementa de

Nota bene has
rationes.

q. b. g. in lib. de celo & generatione. Si autem mixta
ut sunt imperfecta ut perfecta; Imperfecta veluti
ea quae in Sublimi gignuntur pertinent ad lib. Me,
theorilgicus; si vero perfecta aut sunt inanimata
aut animata inanimata ut lapides & metalla
de q. b. g. ab Arte in libro illo quod speciem mirra
trahatur. Nextorū animatorū perfectorū secundu
diversas partes varia quoque tractat: quoniam in
illis a philosopho tractantur item ut sunt principia
ut principia annexa ut ex principijs orta. De
cipia quoque ut sunt intrinseca ut materia & forma.
De materia in lib. de partibus animalium, de forma
in lib. de anima disputatur: Vel extrinseca de
q. b. g. in lib. de generatione animalium ubi de causa
eorum efficiente tractatur. Si autem sunt annexa
principijs animalium aut sunt annexa principio
vegetativo aut principio sensitivo; prioribus generatur
sunt Vita & mors Longitudo & brevitatem
invenit & senectus; posterioribus sunt in principijs
& appetitio sonus & imitatio memoria & res,
manifestatio animalium notus & c. De q. b. g. omni
lib. in lib. partium naturalium. Si autem sunt orta
ex principijs aut sunt vegetabilia de q. b. g.